

Hoe ga je om met KOPP/KOV op school?

KOPP: Kinderen van Ouders met Psychische Problematiek

KOV: Kinderen van Ouders met Verslavingsproblematiek

Kinderen hebben het recht om veilig op te groeien. Ongeveer 17% van de kinderen onder de 18 jaar heeft een ouder met een psychisch probleem of een verslaving. De kans is groot dat je als docent een of meerdere KOPP of KOV kinderen in de klas hebt. Als leerkracht kan je daar een grote bijdrage aan leveren. Deze werkkaart geeft handvatten hoe je KOPP KOV problematiek kunt signaleren en hoe je kunt handelen. Zo help je kinderen en hun ouders de balans in het gezin te herstellen en draag je bij aan een goede en veilige opvoedcontext voor het kind.

1. Signaleren

Stagnatie in de ontwikkeling is het meest duidelijk als er (ineens) sprake is van slechte schoolresultaten of schooluitval. Het is van belang de oorzaak te achterhalen. Een van de redenen kan zijn dat het kind een ouder heeft met psychische problemen of verslavings-problematiek. Ook minder zichtbare signalen, zoals de leerling die nooit opvalt of die (erg) teruggetrokken, angstig of somber is, kunnen aanwijzingen zijn voor problemen thuis. Mocht je deze signalen herkennen, vraag dan aan de mentor, intern begeleider, zorgcoördinator of schoolarts of deze signalen door meer mensen worden opgepikt. Het is van groot belang om hier het gesprek over aan te gaan!

2. Praat met de leerling

Nodig de leerling uit voor een gesprek en wees duidelijk over het onderwerp van het gesprek. Bereid het gesprek goed voor. Spreek met de leerling over de signalen die door jou en jouw collega's zijn opgemerkt. In het gesprek is het belangrijk om open en feitelijk te zijn. Geef aan dat het kind alles kan vertellen en dat je altijd eerst met het kind zal overleggen, voordat je iets onderneemt. Bij het bespreken van de thuissituatie kan het kind in een loyaliteitsconflict komen. Wees daarom meervoudig partijdig. Dat wil zeggen dat je niet neutraal bent, maar wel dat je alle partijen in hun waarde laat, kritisch maar zonder oordeel. Dit zal de leerling helpen zich meer op zijn/haar gemak te voelen en meer vrij uit te praten. Als de zorgen blijven, vraag

dan of het kind toestemming geeft om de ouders uit te nodigen voor een gesprek op school en vraag of hij / zij hierbij aanwezig wil zijn.

3. Praat met de ouder(s)

[Lees de werkkaart op ggzstandaarden.nl](http://ggzstandaarden.nl)

Ga het gesprek aan vanuit het gezamenlijke doel: het beste voor het kind. Bespreek ook de gevoelens van angst en de onmacht die ouders vaak ervaren. Worden de zorgen herkend, is het verhaal van het kind kloppend? Als dat zo is, vraag dan naar de ondersteuningsbehoefte of veranderwens van ouders. Vraag ook of ouders zelf al hulp hebben, bijvoorbeeld vanuit ggz of het buurtteam.

Is er sprake van KOPP KOV? Leg de ouder(s) uit wat dit voor een kind kan betekenen en vertel dat er voor zowel ouders als kinderen interventies zijn om KOPP KOV problematiek te voorkomen.

4. Ouders motiveren

Motiveer ouders om hulp in te zetten en geef informatie over de volgende mogelijkheden:

- Schoolmaatschappelijk werk (eventueel consultatie jeugdarts).
- Het buurtteam bij hun in de wijk (centrum jeugd & gezin, GGD). Zij zorgen voor een eerste inschatting van de ondersteuningsbehoefte van het gezin en kunnen een doorverwijzing naar (specialistische) ggz regelen.
- KOPP/KOV groepen die in de buurt beschikbaar zijn voor kinderen (vaak ook via het buurtteam of ggz-instellingen).
- Meer informele steun, bijvoorbeeld door het betrekken van familieleden, burens of een andere vertrouwenspersoon, waar men steun aan heeft. Mogelijk kan dit ook in overleg met de huisarts.
- Een zorgoverleg op school met betrokkenen om een plan voor gezonde (school)ontwikkeling van het kind op te stellen.

5. Zorgmelding

Als ouders na meerdere gesprekken niet gemotiveerd zijn om hulp te zoeken, dan heb je de plicht om een zorgmelding te doen via het Buurtteam of Veilig Thuis. Dit geldt ook als ouders weinig probleeminzicht hebben of bij groeiende zorgen omtrent de leerling. Stel ouders vooraf op de hoogte van de zorgmelding. Op deze wijze krijgen ze alsnog de kans hulp te aanvaarden.

Meer informatie

- www.veiligthuis.nl
Anoniem bellen en overleggen met Veilig Thuis.
- www.samen-veilig.nl
Anoniem bellen en overleggen met Samen Veilig (SAVE).
- www.labyrint-in-perspectief.nl
Voor kinderen en andere familieleden van mensen met een psychische kwetsbaarheid.
- www.helpmijndierbareisverslaafd.nl
Voor mensen met een dierbare die verslaafd is, is er Stichting Naast.